

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۶۸۴

نصف

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۶۸۴، «نصف» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «نصف» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «نصف» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۶۸۴
ریشه	نصف
تعداد تکرار	۷
تعداد مشتقات	۴
تعداد ریشه مرتبط	۱۱۶

فهرست مشتقات

۱. التَّصْفُ (۱) ۲. فَنِصْفُ (۱) ۳. نِصْفُهُ (۲) ۴. نِصْفُ (۳)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابو (۳)	۲۵. توب (۱)	۴۹. سدس (۳)	۷۳. فقی (۳)	۹۷. مسس (۱)
۲. اتی (۳)	۲۶. ثلث (۶)	۵۰. سفح (۱)	۷۴. فحش (۱)	۹۸. ملک (۱)
۳. اجر (۲)	۲۷. ثمن (۱)	۵۱. شرک (۱)	۷۵. فرض (۴)	۹۹. نسو (۲)
۴. اخذ (۱)	۲۸. ثنی (۲)	۵۲. شیء (۱)	۷۶. فضل (۲)	۱۰۰. نسی (۱)
۵. اخر (۲)	۲۹. حسن (۱)	۵۳. صبر (۱)	۷۷. فوق (۱)	۱۰۱. نفس (۱)
۶. اخو (۵)	۳۰. حصن (۴)	۵۴. صلو (۱)	۷۸. قبل (۱)	۱۰۲. نفع (۱)
۷. اذن (۱)	۳۱. حصی (۱)	۵۵. ضرب (۱)	۷۹. قتل (۱)	۱۰۳. نقص (۱)
۸. ارث (۳)	۳۲. حفظ (۲)	۵۶. ضرر (۱)	۸۰. قدر (۱)	۱۰۴. نکح (۳)
۹. ارض (۱)	۳۳. حکم (۱)	۵۷. ضلل (۱)	۸۱. قدم (۱)	۱۰۵. نهر (۱)
۱۰. الله (۱۸)	۳۴. حلم (۱)	۵۸. طلق (۱)	۸۲. قرآن (۱)	۱۰۶. هلك (۱)
۱۱. اله (۱۸)	۳۵. خدن (۱)	۵۹. طوع (۱)	۸۳. قرء (۳)	۱۰۷. وجد (۱)
۱۲. امم (۲)	۳۶. خثی (۱)	۶۰. طوف (۱)	۸۴. قرب (۲)	۱۰۸. وحد (۳)
۱۳. امن (۳)	۳۷. خیر (۳)	۶۱. طول (۱)	۸۵. قرض (۲)	۱۰۹. ورث (۳)
۱۴. انت (۲)	۳۸. دری (۱)	۶۲. عذب (۱)	۸۶. قلل (۱)	۱۱۰. وصی (۱۰)
۱۵. انن (۵)	۳۹. دنو (۱)	۶۳. عرف (۱)	۸۷. قول (۱)	۱۱۱. وقی (۱)
۱۶. اهل (۱)	۴۰. دین (۴)	۶۴. عظم (۱)	۸۸. قوم (۲)	۱۱۲. ولد (۹)
۱۷. ایی (۱)	۴۱. ذکر (۲)	۶۵. عفو (۳)	۸۹. کثر (۱)	۱۱۳. وله (۱۸)
۱۸. بصر (۱)	۴۲. ربب (۱)	۶۶. عقد (۱)	۹۰. کلل (۵)	۱۱۴. یدی (۱)
۱۹. بعد (۴)	۴۳. ربع (۲)	۶۷. علم (۷)	۹۱. کون (۱۶)	۱۱۵. یسر (۲)
۲۰. بعض (۲)	۴۴. رجل (۲)	۶۸. عمل (۱)	۹۲. لیس (۱)	۱۱۶. یمن (۱)
۲۱. بغی (۱)	۴۵. رحم (۲)	۶۹. عنت (۱)	۹۳. لیل (۲)	
۲۲. بنو (۱)	۴۶. زکو (۱)	۷۰. غفر (۳)	۹۴. مثل (۲)	
۲۳. بین (۲)	۴۷. زوج (۱)	۷۱. غیر (۲)	۹۵. مرء (۲)	
۲۴. ترک (۸)	۴۸. سبل (۱)	۷۲. فتو (۳)	۹۶. مرض (۱)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۳۷} وَإِنْ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَرْصَةً **نِصْفُ** مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوَ الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ
۲. {النساء - ۱۱} يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ لَلْأُنثَيَيْنِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا **النَّصْفُ** وَلَا يُؤْتِيهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَرَرْتَهُ أَبَوَاهُ فَلِلْأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِلْأُمِّهِ الشُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا فَرِيضَةٌ مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا
۳. {النساء - ۱۲} وَلَكُمْ **نِصْفُ** مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلِكُمُ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً أَوْ امْرَأَةً وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرِ مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ
۴. {النساء - ۲۵} وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمَنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ فِتْيَانِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَانكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَأُوهُنَّ أَجْرُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرِ مُسَافِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ فَإِذَا أُحْصِنَ فَإِنَّهُنَّ بِنَاقِحَاتٍ فَعَلَيْهِنَّ **نِصْفُ** مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَدَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ تُصْبِرُوا خَيْرٌ لَّكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
۵. {النساء - ۱۷} يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنْ امْرُؤٌ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا **نِصْفُ** مَا تَرَكَ وَهِيَ بَرِيئَةٌ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ بَيْنَ اللَّهِ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
۶. {المزمل - ۳} **نِصْفَهُ** أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا
۷. {المزمل - ۲۰} إِنْ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَ**نِصْفَهُ** وَ ثُلُثَهُ وَ طَائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِيمٌ أَنْ لَنْ تُحْصَوْهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِيمٌ أَنْ سَيَكُونَ مِنْكُمْ مَّرْضَىٰ وَ آخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَ آخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آثُوا الزَّكَاةَ وَ أَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَ مَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَ أَعْظَمُ أَجْرًا وَ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ